

Kõrghariduse deebet ja krediid

Hindamistulemuste inventuur

Liia Lauri

liia.lauri@archimedes.ee

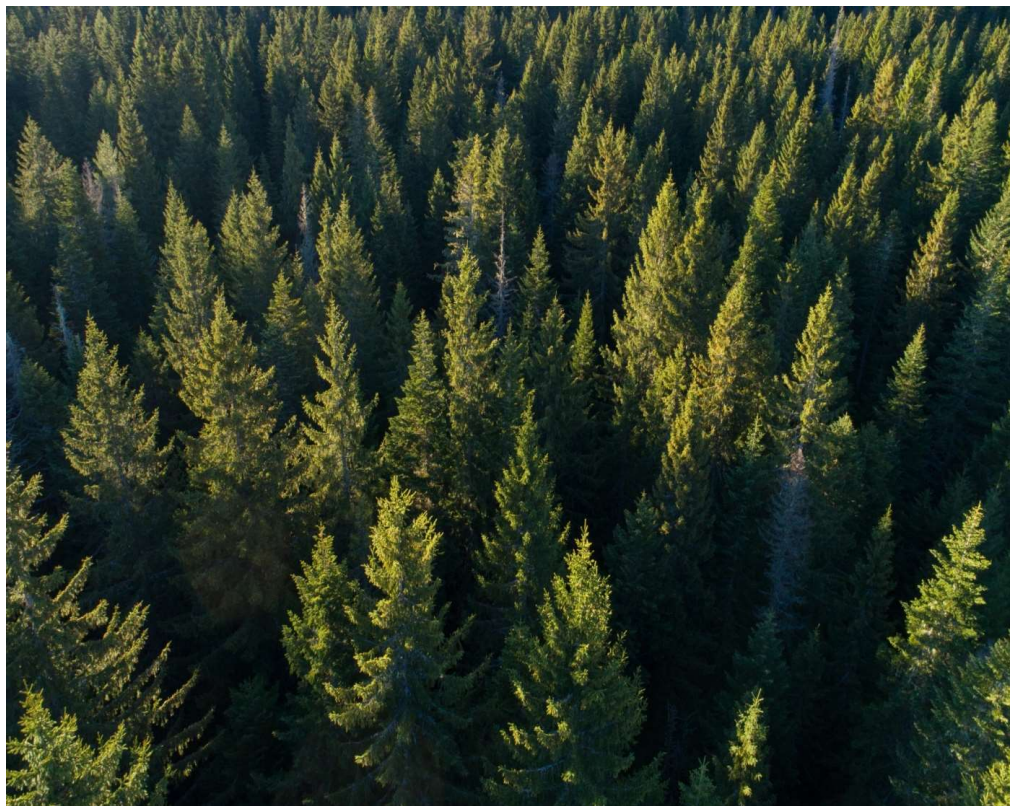
Välishindamine Eesti kõrghariduses

Institutsionaalne akrediteerimine

- Kord 7 aasta jooksul
- Kõrgkooli strateegilise juhtimise – eesmärgiseade ja rakendamise toetamine

Õppekavagrupi kvaliteedihindamine

- Kord 7 aasta jooksul
- Õppimise ja õpetamise teemad. Eesmärkide rakendumine õppekavade eluviimise tasandil

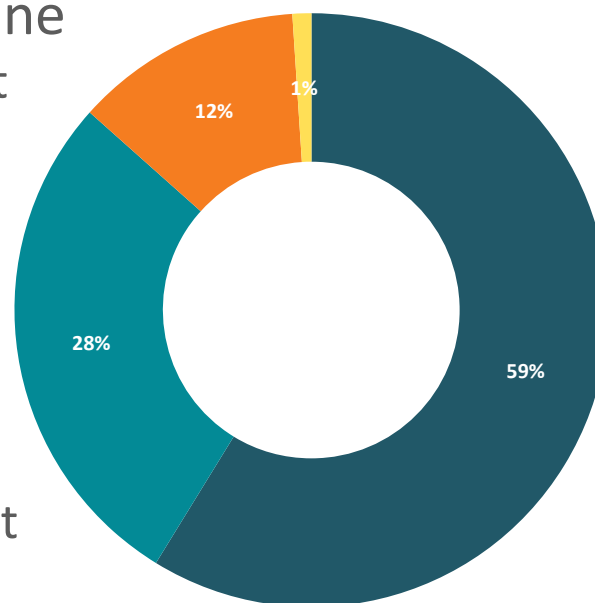
Hindamisotsused 2012-2017

- Institutsionaalne akrediteerimine

- 20 otsust: 14 täisakrediteeringut
- 3 kõrvalingimusega
- 2 lühem periood
- 1 negatiivne

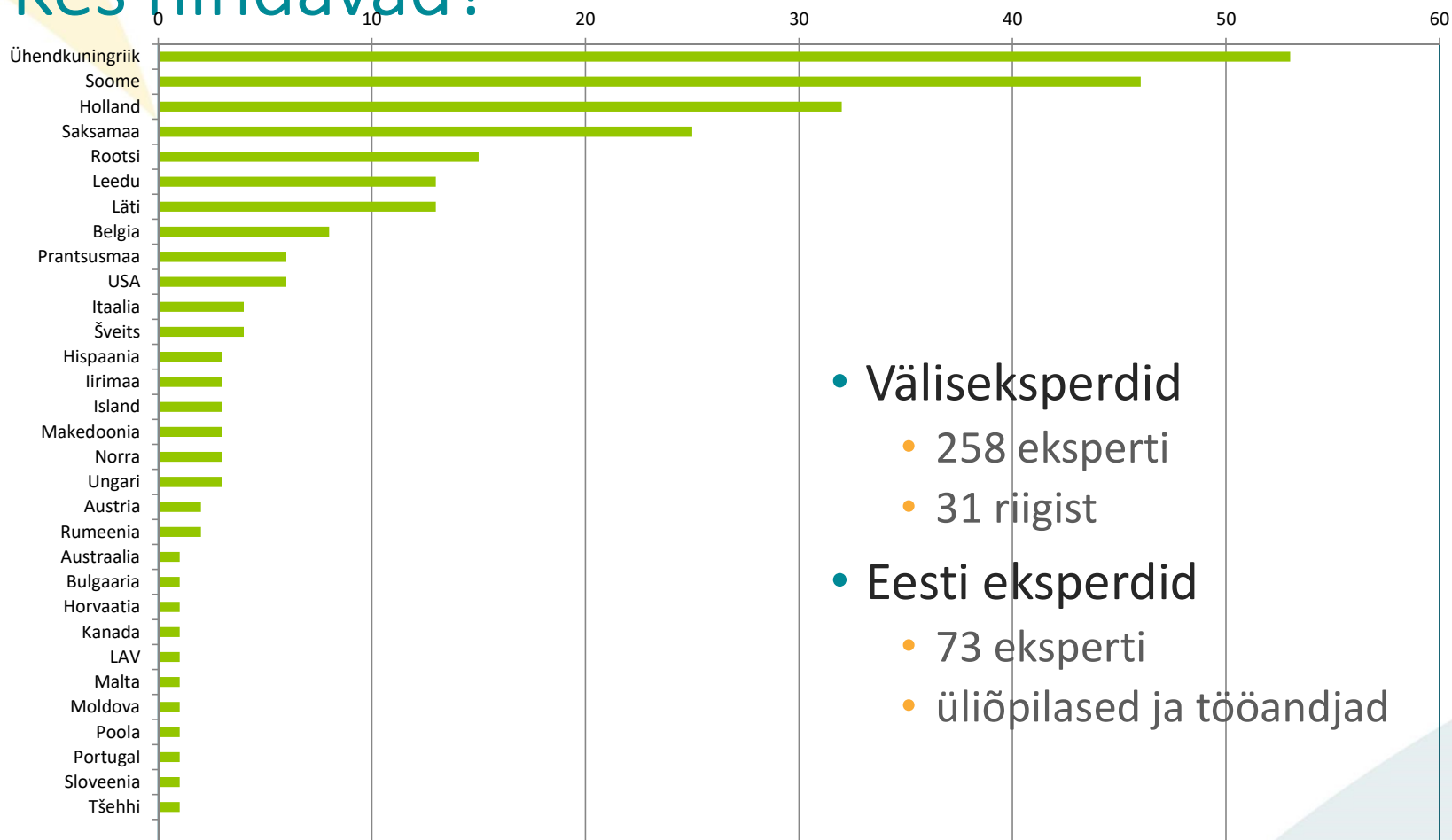
- Õppekavagrupi hindamine

- 77 otsust: 43 otsust – järgmine hindamine toimub 7 aasta pärast
- 24 - kõrvaltingimus
- 10 – järgmine hindamine toimub vähem kui 7 aasta pärast

■ Täisakrediteering
■ Täisakrediteering kõrvaltingimusega
■ Lühem periood
■ Negatiivne

Kes hindavad?

- Väliseksperdid
 - 258 eksperti
 - 31 riigist
- Eesti eksperdid
 - 73 eksperti
 - üliõpilased ja tööandjad

Otsuste sisu

- Hindamise otsuste sisuanalüüsi eesmärgiks oli kaardistada Eesti kõrgkoolide peamised tugevused ja probleemid ning teha võimalusel üldistusi kitsaskohtade kohta.
- Tegu on mustri, üldistusega, mis iga üksikut kõrgkooli või õppekavagruppi ei pruugi kõnetada.

Kõrgkooli juhtimine ja toimimine

Tugevused

- Eestvedamine tippjuhtkonna poolt on efektiivne
- Juhtimisvastutuse jaotus, liikmeskonna kaasamine
- TAL tegevuste kavandamine, eesmärgistamine, juhtimine

Kitsaskohad

- Võtmetulemuste määratlemine
- Õppekavade juhtimine - programmijuhtide roll, vastutus, kooolitus, koormus ?

Ressursid

Tugevused

- Rahaliste vahendite ja taristu juhtimine
- TAL vahendid ja hankimise strateegiad
- TAL taristu kaasajastamine ja kasutamine
- Õppekeskkond ja laborid on heal tasemel

Kitsaskohad

Riskide juhtimine (EL programmirahade vähenemisel)

Õppematerjalid – juurdepääs, eestikeelsed materjalid?

*„Laborites, klassiruumides ja välibaasides on kättesaadavad
õpiressursid, mille tase ületab rahvusvahelisi standardeid.
Välitööde jaoks on olemas piisav rahastus ja vajalikud
tugiteenused..“*

„Teaduse pool on võrdlemisi hästi rahastatud, õppetöös kasutatakse palju litsenseeritud tarkvara ja IT vahendeid, infrastruktuur on hästi arenenud - valdavalt renoveeritud hooned ja sisseseaded. “

Õppejõud

Tugevused

- Kvalifikatsioon
- Pühendumus
- Teadustöö tase
- Õppejõudude ja üliõpilaste suhted
- Doktoriõppe läbiviimisse on kaasatud tunnustatud välisteadlased

Kitsaskohad

- Töökoormus
- Töö hindamine
- Enesetäiendamine
- Töötasu
- Teadustöö
- Välisõppejõudude kaasamine
- Mobiilsus
- Doktoritööde juhendajate professionaalsus, efektiivsus ja koormus

„Välja tuleks töötada terviklik õppejõudude (sh praktikute) professionaalse arengu ja tagasiside süsteem, et parandada nende didaktilisi ja keeleoskusi. “

„Osade õppejõudude puhul on tõsiseks probleemiks liigne töökoormus. Õppejõudude töökoormus peaks olema ühtlasemalt jaotunud ning jätma piisavalt aega tegeleda erialase teadustegevusega.“

„Teadustöö osakaal õppejõudude koormuses on valdavalt väike. Osade õppejõudude õppetöökoormus ei võimalda neil piisavalt uurimistööle keskenduda, mis läbi paratamatult kannatab õppetöö kvaliteet“

„Õppejõudude motiveerimine ja õppetöö ettevalmistamise ja läbiviimise toetussüsteem vajab olulist edasiarendust – LMS, uued vahendid, meetodid, nende kiire ja kerge juurutamine. Ikka leiutab iga õppejõud jalgratast. Ilmselt ka tugipersonali puudus on siin väga oluline kitsaskoht “

Õppekava ja õppekavaarendus

Tugevused

- Õppekavad on sidusad, kaasaegsed,
- Tööandjate, vilistlaste, üliõpilaste rahulolu
- Lõpetanute konkurentsivõime

Arenguvajadused

- Fookus
- Praktika
- Tööandjate kaasamine
- Kas õppejõude (kompetentsi) ikka piisab?
- Üliõpilaste tagasiside

„Tööandjate kaasatus on kõrghariduses vähene; nad on vormiliselt otsustuskogudes olemas, kuid sisuliselt ei tööta. Selgema fookusega õppekavad, tööjõupuudus ja tööandjate panuse kompenseerimine mingil viisil aitaksid. “

„Praktikakorralduse süsteemi tuleb parandada. Üliõpilased vajavad praktikakohtade leidmisel ja praktika läbimisel rohkem ülikooli abi. Eriti puudutab see välisüliõpilasi. Samuti tuleb tööandjaid praktika õpiväljunditest paremini informeerida.“

„Lõpetajate töölerakendumise määr on kõrge ning tööandjad on rahul nende erialase ettevalmistuse ja sotsiaalsete oskustega. Samuti on nad hea keeleoskusega ja suutelised töötama ka rahvusvahelises keskkonnas. “

Õppimine ja õpetamine

Tugevused

- Õppetegevusega seotud eesmärgid ja nende täitmise jälgimine,
- Õppemeetodid

Kitsaskohad

- Õppemeetodid
- Õppimist toetav hindamine
- Akadeemiline eetika ja loomevarguse vältimine

Üliõpilaste hindamine ja tagasiside töödele

- Tagada üliõpilaste võrdne kohtlemine, rakendades anonüümset hindamist
- Soodustada õppejõudude koostööd – õppe- ja hindamismeetodite valik ja õppeainete eesmärgistamine
- Anda üliõpilasele ka kvalitatiivset tagasisidet, mitte piirduda hindegaga
- Rakendada üliõpilastööde hindamisel ühtseid põhimõtteid
- Rakendada valikuliselt topelthindamist

„Õppetööd on ülikoolides arendatud teisejärgulisena, teaduse arvelt. Vähe on eestimaiseid tudengikandidaate demograafiliselt peale tulemas ja ülikoolid pole seda suutnud rahvusvahelistumisega kompenseerida. Vähe on sobilikke aineid ja ruume rühmatöödeks ja projektiõppeks, kuigi on selge, et traditsiooniline loenguvorm on vaja asendada aktiivõppega.“

Üliõpilased

Tugevused

- Motivatsioon
- Õppejõudude ja üliõpilaste suhted
- Üliõpilaste nõustamine

Kitsaskohad

- Väljalangevus
- Üliõpilaste akadeemilise edasijõudmise jälgimine ja toetamine
- Mobiilsus

„Soovitus on, et üliõpilaste akadeemilise edasjõudmise monitoorimine ja anlüüs (nii ainepunktiti kui hindeti) oleks ühene ja järjepidev kogu ülikoolis, et nii väljakukkumisohus kui eriti heade tulemustega üliõpilasi saaks varakult toetada.“

„Probleemiks on üliõpilaste väljalangevus õpingute algusfaasis ja lõputöö kirjutamise ajal. Üliõpilasi tuleks nendel perioodidel paremini nõustada ning paindlikumalt ja individuaalsemalt juhendada.“

Väljalangevuse vähendamiseks

- tutvustada õppekavasid üliõpilaskandidaatidele enne sisseastumist, et üliõpilaskandidaat omaks selgemat ettekujutust omandatavast erialast
- kui vastu on võetus erineva tasemega üliõpilased, siis tuleb luua võimalused nõrgemale grupile intensiivseks järelaitamiseks õpingute alguses
- õpetada erialaaineid õpingute esimesel aastal
- kaasata üliõpilane erialastesse projektidesse õpingute algul
- võimaldada erialast praktikat õpingute alguses
- metoodilisemalt juhendada lõputöid (seminarid, individuaalne tagasiside, nõustamine jm)
- kasutada tööde hindamisel senisest enam kujundavat hindamist ja sisulist tagasisidet

Rahvusvahelistumine

- õppekava sisu
- välisõppejõudude kaasamine
- õppejõudude ja üliõpilaste mobiilsus
- võõrkeeleeõpe
- rohkem ingliskeelseid õppekavasid, mis eeldab nii õppejõudude kui üliõpilaste inglise keele oskuse arendamist
- ingliskeelse õppekeskkonna väljaarendamine
- mobiilsusaknad õppekavas
- välisülikoolide ainepunktide ülekandmine - koduülikooli õppekava ülesehitus, mistõttu üliõpilased kaotavad välisülikooli õppima minnes õpingute ajas

Koostöö

- ülikooliväliste ja siseste huvigruppide kaasamine õppekavade arendamisse ja elluviimisse
- õppejõudude omavaheline koostöö näiteks parimate praktikate jagamisel ja üksteiselt õppimisel
- vähene koostöö välisülikoolidega ja sama eriala õpetavate Eesti ülikoolide vahel
- vajadus kõrgkoolide sihipärase ja formaliseeritud koostöö järele: tööandjate, ettevõtete, vilistlastega nii õppekava arenduse, õppetöösse kaasamise (sh praktika) kui õppekava populariseerimise ja teaduskoostöö osas

Kokkuvõte

- **Strateegilisem lähenemine õppekavade arendamisele ja elluviimisele.**
 - õppekavadel on pikemaajalisem visioon ja tegevuskava, mis suhestub ülikooli üldiste püüdlustega
 - õppekava juhtidel on selge roll (ka aeg ja mandaat)
- **Õppejõudude enesetäiendamine peaks olema komplekssem**
 - pidev ja eesmärgipärane enesetäiendamine sh kaasaegsete pedagoogiliste oskuste arendamise kohustus;
 - koormuse selge, mõistliku ja paindliku jaotust õppejõu erinevate rollide vahel
 - õppejõudude töö tagasisidestamine, üksteiselt õppimine ja hindamine
 - tugistruktuuri roll
- **Suurem tähelepanu rahvusvahelistumisele**
 - Rahvusvaheline komponent õppekavades, õppejõudude ja üliõpilaste mobiilsus, välisõppejõudude kaasamine, mobiilsusakende loomine õppekavas.
- **Üliõpilaste hindamine peaks olema läbipaistvam ja objektiivsem**
 - kujundav ja sisukas
- **Väljalangevuse vähendamisega tegeletakse süsteemsemalt**
- **Efektiivsem koostöö maailmaga “väljaspool” oma akadeemilist üksust ja ülikooli**
 - kaasatakse (süsteemselt) üliõpilasi, tööandjaid, vilistlasi
 - tehakse koostööd oma ülikooli teiste üksuste, teiste ülikoolidega Eestis ja välismaal

ARCHIMEDES

Aitäh kuulamast!